

SKP: SKP:n kielikoulutuspoliittisia näkemyksiä

Julkaistu 12. huhtikuuta 2011. Kirjoittanut SKP (Kalle Hernberg).

Suomalaisten kielitaito on parantunut viime vuosikymmeninä. Suomen kommunistisen puolueen ja muun vasemmiston ajama yhtenäiskoulujärjestelmä ja peruskoulu-uudistus toivat aikanaan kielenopiskelun kaikkien oikeudeksi. Peruskoulun käyneet ovat opiskelleet vähintään kolmea eri kieltä. Viime vuosina maahanmuutto on rikastuttanut Suomessa puhuttavien äidinkielten määrää.

1990-luvulta alkaen valinnainen kielenopiskelu on vähentynyt perusasteella ja lukioissa, ja vieraiden kielten taito on supistunut pääasiassa englannin hyvään osaamiseen. Koulutus on eriarvoistunut alueellisesti. Kielikoulutuksen jatkumossa on puutteita koulutusjärjestelmän sisällä.

Kielikoulutuksen – kuten muunkin koulutuksen – pyrkimyksenä tulee olla yhdenvertainen mahdollisuus saada koulutusta riippumatta asuinpaikasta, perheen tuloista tai muusta taustasta. Kielikoulutuksen tulee noudattaa koulutuksen jatkuvuuden, toisin sanoen elinikäisen oppimisen periaatetta.

Kielikoulutuksen tulee perustua toiminnalliseen kielitaitokäsitykseen, jonka mukaan kielitaito nähdään kykyinä toimia tilanteessa kielellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Kielikoulutuksen tulee edistää sekä yksilön että yhteiskunnan monikielisyyttä, ja sitä kautta sosiaalista ja yhteiskunnallista voimaantumista. Jokaisella tulee olla mahdollisuudet sivistyä ja kehittää itseään.

Kielikoulutuksen tulee olla kokonaisuus, jossa ei aseteta vastakkain äidinkieliä, vieraita kieliä ja vähemmistökieliä. Vähemmistökielten asema ja monikulttuurisuus on turvattava kielikoulutuksessa.

Perusasteen kielikoulutukseen tarvitaan välittömästi seuraavia uudistuksia:

- Peruskoulussa harvinaisempien kielten opiskelua tulee lisätä ryhmäkokovaatimuksia pienentämällä. Lisäksi kiertävien kielenopettajien virkoja tulee lisätä harvinaisempien kielten opetukseen.
- Vieraiden kielten opiskelun aloitusta tulee aikaistaa.
- Maahanmuuttajien äidinkielen tuntimäärää tulee lisätä kahdesta kolmeen. Samalla tulee kehittää äidinkielenopettajien koulutusta näissä kielissä.

- Perusasteen kielenopetusryhmien maksimikooksi tulee säätää 18 opiskelijaa.
- Suomi toisena kielenä -oppimäärä tulee määritellä jokaisen siihen oikeutetun subjektiiviseksi oikeudeksi. Sen tulee olla kaikkien saatavilla asuinpaikasta riippumatta.
- Erityistä tukea tulee lisätä kielellisistä oppimisvaikeuksista kärsiville koulusta riippumatta.

Kielenopiskelun jatkuvuus tulee turvata perusasteelta korkeakouluihin. Maksutonta aikuiskoulutusta tulee lisätä esimerkiksi vapaan sivistystyön kautta. Etä- ja verkko-opiskelumahdollisuuksia sekä monimuoto-opiskelua tulee kehittää.

Maahanmuuttajien suomen kielen aikuisopetuksen kurssitarjontaa tulee lisätä siten, että otetaan huomioon jatkuvuus ja erityistarpeet.

Kielikoulutuspoliittisen päätöksenteon tulee perustua alan tutkimukseen ja tulevaisuuden kielitaitotarpeiden ennakointiin. Soveltavan kielentutkimuksen keskus on tehnyt tässä tärkeää työtä.

Tämän SKP:n hyväksymän lausunnon on laatinut SKP:n eduskuntavaaliehdokas (Helsingin vaalipiiri) Kalle Hernberg, FM, peruskoulun ruotsin kielen lehtori.

Tähän artikkeliin liittyvät asiasanat:
kielenopiskelu, kielikoulutus, vaalit